

ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY

CEVRO

[SRPEN / ZÁŘÍ 2004]

**krajská politika
poločas volebního období
cevro školí krajské kandidáty**

ÚVODNÍK	3
POLITIKA VÁŽNĚ I NEVÁŽNĚ	
Komunisté různých stran, spojte se! / Ivan Langer	3
TÉMA	
Regionální politika obstála / Jan Zahradník	4
Čtyři roky krajů / Marek Starý	5
ROZHOVOR	
Libor Lukáš: Nový kraj nám dodal motivaci	6
AKTUÁLNĚ	
Zdravotnictví potřebuje důkladnou reformu / Jiří Nedoma	8
Antimonopolní úřad nerozumí principům trhu / Martin Říman	8
Ohlédnutí, které může pomoci zlepšit výhled / Martin Vacek	9
Co také může zaznít v EP / Ivo Strejček	9
HYDE PARK	
Poločas volebního období / Jan Jandl	10
Proč nebýt ve vládě se socialisty / Michal Šabatka	11
Komunistické krajské varování / Petr Sokol	12
Většinový volební systém: účelovost, nebo krédo? / Zbyněk Klíč	13
O CEVRO	
CEVRO školí krajské kandidáty ODS / Ladislav Mrklas	14
CEVRO na European Ideas Network v Berlíně / Petra Viktorová	15
ZÁBAVA	
Znáte kraje?	16
Křížovka	17
ZAHRANIČNÍ INSPIRACE	
Pravice u protinožců / Brett Hogan	18
MĚSÍC ČESKÉ PRAVICE	
Červenec–srpen / Petr Sokol	19

CEVRO
 ČASOPIS PRO PŘÍZNIVCE
 ČESKÉ PRAVICOVÉ POLITIKY
 [srpen / září 2004]

vydavatel:
 CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie
 Janáčkovo nábřeží 9, 150 00 Praha 5
 IČO: 697 80 684
 tel.: 224 237 769, 603 460 851
 e-mail: info@cevro.cz
 www.cevro.cz
 předseda: Ivan Langer
 ředitel: Ladislav Mrklas
 tajemnice: Petra Viktorová
 •
 nakladatel:
 Nakladatelství Jalna
 Valdštejská 4, 118 00 Praha 1
 tel.: 257 533 280
 e-mail: jalna@jalna.cz
 www.jalna.cz
 •
 šéfredaktor: Petr Sokol
 technický redaktor: Jiří Sládeček
 grafická úprava a zlom: Martin Sládeček
 grafický návrh: Missing Element, s. r. o.
 foto: obálka, str. 4, 5, 18 – ČTK;
 ostatní – archiv CEVRO
 tisk: Tiskárna Flora, s. r. o.
 •
 cena: 15,- Kč
 •
 ev. č. MK ČR E 141156
 ISSN 1213-9521
 •
 Praha, září 2004.

nové publikace

Publikace si můžete objednat na www.cevro.cz.

PRŮVODCE

krajského
 pravicového
 kandidáta

Mozajka komunikace

Hééééj

Jiří Frgal
 Hana Svobodová

PETR SOKOL

šéfredaktor

úvodník

VÁŽENÍ ČTENÁŘI

Česká republika zažívá letos supervolební rok. První díl letošního volebního seriálu – volby do Evropského parlamentu – začloul s vládní koalicí a znamenal pád vlády a výměnu premiéra. Nyní se proto plní napětí blížíme k dalším dvěma zastavením letošního volebního kolotoče – volbám krajským a dílčím volbám do Senátu. Klíčovým politickým střetem letošního podzimu budou jistě volby do třinácti krajských zastupitelstev. A právě krajské volby a bilance prvních čtyř let existence krajských samospráv se stala stěžejním tématem poprázdňinového čísla časopisu CEVRO.

„Krajskou“ část tohoto čísla otevírá příspěvek jihočeského hejtmána Jana Za-

hradníka o roli krajské politiky z pohledu aktivního politika. Odborný pohled na čtyřletou existenci krajů nabízí příspěvek specialisty na problematiku veřejné správy Marka Starého. Krajským volbám a významu krajů v české politice je věnován i rozhovor, který časopis CEVRO tentokrát vedl s prvním náměstkem hejtmána Zlínského kraje Liborem Lukášem. Příspěvky s krajskou tematikou nechybí ani v rubrikách „Aktuálně“ a „Hyde park“.

Tematicky je navíc zaměřena i novinka, kterou přináší zábavná rubrika našeho časopisu. Oblíbenou křížovku totiž tentokrát doplňuje test, ve kterém si můžete vyzkoušet své znalosti, o čem jiném než o krajích.

V rubrice „Hyde park“ se nám zajímavě sešly dva příspěvky hodnotící postup ODS v období vládní krize.

Ani v době prázdnin a letních dovolených CEVRO – Liberálně-konzervativní akademie neodpočívala. To znamená, že nemůže chybět ani rubrika „O CEVRO“, která představuje nejvýraznější aktivity naší instituce.

IVAN LANGER

místopředseda PSP,

předseda CEVRO

politika vážně i nevázně

KOMUNISTÉ RŮZNÝCH STRAN, SPOJTE SE!

Už Karel Havlíček Borovský blahé paměti říkával: „Kdo se cizího jmění dotýká, kdo do cizího jmění sahá, je komunista! Jen majitel sám právo má se svým jménem dle své vůle nakládati a každé míchání se do toho odjinud je komunismus.“

Po patnácti letech od pádu komunismu naši zemi opět obchází strašidlo komunismu. Tentokrát ovšem kupodivu nikoli z lůna samotné bolševické strany, nýbrž z řad vládních socialistů. Těm už nestačí útok na soukromé vlastnictví zvyšováním daní, pojistného a jiných poplatků. Teď už chtějí jít přímo k věci; žádné oklidy.

Nový ministr pro místní rozvoj Paroubek chystá zákon o vyvlastňování pozemků a budov. Pochopitelně ve „veřejném zájmu“, jak jinak! A ohromně se zlobí, že se informace dostala na veřejnost dříve, než si ji nechal oficiálně posvětit vládou. Hovoří o účelových tazích proti své oso-

bě. A dokonce o kampani. Je to jako když zloděj křičí, chyťte zloděje. Je-li něco v této věci opravdu účelové, pak jediné to, že ministr vůbec uvažuje o přijetí speciálního zákona, jehož cílem není nic jiného, než nové a podstatně rozšířené omezení práva, jež za svaté považuje dokonce i jinak problematická Listina základních práv a svobod.

Omezení soukromého vlastnictví není v levicových lůzích a hájích ničím novým. Nemělo by nás nijak překvapit. Kdejaká levicová diktatura začínala útokem na soukromé vlastnictví. Stačí vzpomenout znárodnování v poválečném Československu, kterým odstartovala komunistická cesta k moci. Soukromý majetek je důležitou zárukou svobody každého člověka (rodiny, společenství) a jeho nezávislosti na státu. A právě o zničení svobody a nezávislosti šlo všem levičákům na prvním místě.

Ještě smutnější je ale to, že socialistický ministr při tvorbě vyvlastňovacího zákona jen převzal štafetu od svého předchůdce. Ano přátelé, první polistopadový vyvlastňovací zákon jako první začal připravovat předseda „liberální“ US-DEU Pavel Němec! To ale není všechno. V zákoně z dílny unionistického ministerstva je jako důvod pro vyvlastnění už nejen stavba vodovodu, dálnice či továrny, nýbrž také založení parků a ploch veřejné zeleně!

Až se tedy jednoho dne probudíte a na místě vašeho, po tři generace děděného domku bude trávník na venčení psů, za což obdržíte pár šupů vyměřených soudním znalcem, vůbec se nedivte. To se jen spojili komunisté z různých českých stran. Věřme, že ne na věčné časy...

JAN ZAHRADNÍK

hejtman Jihočeského kraje

REGIONÁLNÍ POLITIKA OBSTÁLA

REGIONÁLNÍ POLITIKA JE V ČESKÉM SLOVNÍKU VELMI MLADÝM POJMEM. PŘED ČTYŘMI LETY JSEM SI UJASŇOVAL PŘEDSTAVY O TOM, JAKOU ROLI BUDE KRAJSKÁ SAMOSPRÁVA PLNIT A JAK K JEJÍMU CHODU BUDU MOCI SÁM PŘÍSPĚT. DNES MOHU ŘÍCI, ŽE SE ONY PŘEDSTAVY ZČÁSTI NAPLNILY A ZČÁSTI JE REALITA ÚPLNĚ JINÁ.

Největším zklamáním pro mne je poznání, že při reformě veřejné správy jsou kraje používány jako odkládiště problémů. Že jsou nám škodolibě svěřovány úkoly, s nimiž si vláda neuměla poradit a že nám na jejich realizaci nedává dostatek peněz. Potřebná novela zákona o rozpočtovém určení daní (RUD), která by krajům dala zdroje pro hospodaření, se neustále odkládala a ani dnes není v podobě, v jaké bychom ji mohli bez zábran podpořit.

rozdíl mezi oběma částkami je záhadou. Stejně nepochopitelné pro mne je, že zatímco ministerstva ochotně předávají své úkoly „dolů“ na kraje, města a obce, velmi neochotně snižují stavy svých pracovníků. Mají-li se úřady co nejvíce přiblížovat lidem, a to podporuji, pak nerozumím tomu, proč zůstávají tak silně obsazena jejich centra v Praze.

Přesto vše si myslím, že regionální samospráva má své opodstatnění. Kraje vytvořily silnou alianci, která umí být

Hejtmani Jan Zahradník (1. zprava), Petr Zimmermann, Evžen Tošenovský a Jiří Šulc na setkání se členy vlády.

Jsou snadno doložitelné naše závěry, že v posledních letech před reformou se objem financí, které tekly do území cestou okresních úřadů, neustále uměle snižoval, aby se pak stal podkladem pro to, kolik peněz na své záležitosti mají dostat kraje. Je pak jasné, že na plnění svých úkolů máme násobně méně peněz, než měl léta před tím stát. Kam se poděl

partnerem, ale hlavně oponentem centrální politiky. Nejen že je to výsledkem již apriorního vyhranění centra proti regionům, ale napomáhá k tomu zcela jistě i skutečnost, že každá z těchto stran je z jiného ideového těsta. Nejvíce se to projevilo, řekl bych, při přebírání bývalých okresních nemocnic, při definování struktur pro administraci peněz z fondů

Evropské unie nebo v případě našeho kraje například při implementaci soustavy NATURA 2000. Příští potencionální velký střet očekávám nad zanedbanou dopravní infrastrukturou.

Velkým tématem regionální politiky je soběstačnost a konkurenceschopnost krajů. Zatímco vládní program se změnil za dobu trvání krajů již potřetí, krajské strategické rozvojové plány většinou stále sledují jeden směr. Úsilí o získání zahraničních investic, o zájem turistů, o ev-

Zatímco vládní program se změnil za dobu trvání krajů již potřetí, krajské strategické rozvojové plány většinou stále sledují jeden směr.

ropské peníze – to jsou motory pohánějící iniciativu a aktivitu nejen krajů, ale i dalších nově se rodících regionálních struktur, jakou je v našem případě například Jihočeská hospodářská komora. Socialistická vláda stále zřetelněji v posledních měsících ukazuje, že nepotřebuje své občany, ale jen jejich peníze. Kraje přerozdělovat nemohou, neboť nemají takřka z čeho. Většinou mohou jen několik drobnými podpořit aktivitu ostatních. Proto krajské samosprávy potřebují vytvářet pevná vnitřní partnerství a být jejich pojivem, motivovat samostatnou aktivitu a podnikavost na svém území a být jejím propagátorem.

Přes všechna skeptická tvrzení z období před čtyřmi roky se krajská zastupitelstva nestala malými sněmovnami a hejtmanství nejsou regionální vlády v nedostupných kabinetech na vysoké noze. Kraje jsou spíše než to, jakési velké obce a krajští hejtmani a radní jsou stejně jako starostové denně nuceni být stroji na řešení problémů. Pomáhá nám to neztratit kontakt s těmi, pro něž pracujeme. To je důvodem, proč si myslím, že regionální politika v České republice obstála a proč jsem se rozhodl svůj mandát v blížících se krajských volbách obhajovat.

MAREK STARÝ

Vysoká škola finanční a
správní

ČTYŘI ROKY KRAJŮ

KONCEM LETOŠNÍHO ROKU SE ZAVRŠÍ PRVNÍ FUNKČNÍ OBDOBÍ KRAJSKÝCH ZASTUPITELSTEV. V LISTOPADU TO BUDOU PRÁVĚ ČTYŘI ROKY OD CHVÍLE, KDY PROBĚHLY PRVNÍ VOLBY DO REPREZENTATIVNÍCH ORGÁNŮ VYŠŠÍCH ÚZEMNĚ SPRÁVNÍCH CELKŮ A KDY PO MNOHALETÝCH SLOŽITÝCH JEDNÁNÍCH ZAČALA V ČR FUNGOVAT KRAJSKÁ SAMOSPRÁVA.

Jistě vhodná chvíle k zamyšlení nad tím, co toto první, tak říkajíc zkušební období přineslo, v čem se naplnila očekávání a v kterých směrech naopak je do budoucna zapotřebí na legislativním rámci fungování krajů zapracovat. Připomenu jen stručně, že v některých ohledech byl již původní zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, celkem vhodně novelizován. Kromě dílčích změn, posilujících například podíl příslušníků národnostních menšin na samosprávě, či směřujících k administrativnímu zákazu nadměrného zadlužování krajů, je zde třeba jmenovat zákon č. 231/2002 Sb., který obšírněji reagoval na některé právní i faktické nedostatky, jež po nastartování krajské správy vyplynuly velmi rychle na povrch. Přesto není sporu o tom, že jak sám zákon o krajích, tak právní předpisy související by si ještě některé další změny zasloužily.

Je samozřejmě v první řadě otázkou, a to nadále relativně frekventovaně diskutovanou, nakolik je stávající územně správní uspořádání našeho státu šťastné. Samozřejmě, územní nesoulad mezi kraji a evropskými statistickými jednotkami NUTS II je jevem poněkud nešťastným, stejně tak lze oprávněně kritizovat velké rozdíly mezi některými kraji a někdy také poněkud necitlivé vytýčení jejich hranic. Zcela zbytečné jsou ovšem argumentace historickými paralelami, neboť v Čechách existovala krajská správa od 13. století a skoro každý si tudíž může v dějinách najít podporu pro „své“ uspořádání. Každopádně, když už byl daný model zvolen a na jeho realizaci utracena spousta energie, nemá po mém soudu smysl vracet se zpět, ale je zapotřebí věnovat spíše péči jeho doladování. Totéž platí o kritických hlasech, směřujících vůči spojenému modelu správy – pro středoevropský prostor, země bývalé podunajské monarchie, je prostě zažitý a nejeví se principiálně o nic horší než modely jiné.

Velikým a chronickým problémem fungování krajů jsou v každém případě peníze. S ohledem na výši schodku našeho státního rozpočtu a rostoucí veřejný dluh to pochopitelně není žádné překvapení. Reforma veřejných financí se v tomto směru jeví nanejvýš nutná, poslední ná-

vrh novely zákona o rozpočtovém určení daní ovšem dostatečné systémové řešení bohužel nenabídl. Trvajícím potíž je v tom, že orgány kraje zajišťují v rámci přenesené působnosti státní správu, na náklady s ní spojené však stát přispívá jen velmi malou měrou. Podobné problémy řeší i obce, u nich však přeci jen panuje mnohem větší možnost pokrýt své náklady z vlastních zdrojů. Finanční autonomie krajů se naproti tomu pohybuje někde v oblasti 20 %. Principiálně ovšem v obou případech zůstává otázkou, nakolik je spravedlivé, aby územní veřejnoprávní korporace doplácely na úkoly, kterými je stát zatíží. A propos peníze – velmi aktuální je samozřejmě také otázka čerpání peněz ze strukturálních fondů EU. Soudě dle četných vyjádření krajských hejtmanů,

to, že obstály se ctí. Velmi pozitivně byla například vesměs hodnocena činnost krajských orgánů v oblasti krizového řízení při povodních v roce 2002, celkem zdáříle se kraje v rámci možností vypořádaly se stabilizací systému středních škol. Horší je to zatím v oblasti zdravotnictví, ale ruku na srdce, kdo mohl s ohledem na zadluženost mnohých nemocnic a absenci koncepční reformy zdravotnictví od krajů čekat zázraky? V každém případě ale správu, která jim byla svěřena, jakož i dozor nad činností obcí vykonávají vyšší územně správní celky vesměs s dostatečnou odbornou zdatností a ku prospěchu svých regionů.

Názory se samozřejmě různí, dovolím si nicméně přiklonit se k těm, kteří mají za to, že vytvoření krajské správy ve stávající

Hejtmani českých a moravských krajů

ministerstvo pro místní rozvoj krajům v této věci spíše ubližuje než pomáhá. Vzájemné osočování mezi státními úřady a samosprávnými celky samozřejmě nevrhá na naši republiku příliš dobré světlo a může mít i poměrně tristní důsledky ekonomické...

Tolik jen letem světem k rezervám. Nicméně, položíme-li si zásadní otázku jak se kraje prozatím osvědčily, mám za

podobě nebylo v žádném případě krokem stranou. Pokud jde o někdy zdůrazňovaný nezájem občanů o regionální politiku, je třeba si uvědomit, že krajské korporace jsou v české správě jevem ještě poměrně novým a že získání důvěry občanů a vybudování prestiže trvá poměrně dlouho. Ostatně ani Řím nebyl postaven za jeden den...

ptal se

LADISLAV MRKLAS

LIBOR LUKÁŠ: NOVÝ KRAJ NÁM DODAL MOTIVACI

KRAJE I KRAJŠTÍ POLITICI MAJÍ PRVNÍ PŘÍLEŽITOST BILANCOVAT EXISTENCI REGIONÁLNÍ SAMOSPRÁVY. CEVRO PROTO POLOŽILO ŘADU OTÁZEK JEDNOMU Z ČELNÍCH KRAJSKÝCH POLITIKŮ LIBORU LUKÁŠOVI. TEN VYKONÁVÁ FUNKCI STATUTÁRNÍHO NÁMĚSTKA HEJTMANA VE ZLÍNSKÉM KRAJI.

Letos třiadvacetiletý Libor Lukáš, první náměstek hejtmana, pochází z Rudic na Uherskobrodsku a žije v Pítně. Před kariérou krajského politika působil v různých orgánech samosprávy a soukromě podnikal. Nyní se jako lídr kandidátky ODS uchází o pozici zlínského hejtmana.

ODS se před čtyřmi lety stavěla proti vytvoření krajů? Jak vidíte existenci krajů po čtyřech letech jejich fungování?

Záleží určitě na tom, o kterém kraji budeme mluvit. V krajích, kde byla nějaká předcházející historie, je pozice kraje jiná než třeba u nás ve Zlínském kraji. Vezměme si třeba naše sousedy v Jihomoravském kraji. Ti mají tradici již z rakousko-uherské monarchie a jsou dlouhodobě utvářeným historickým útvarem, který navíc disponuje Brnem jako centrem vzdělávacího systému a tradičním sídlem zemských úřadů.

Náš kraj, stejně jako další nově vzniklé kraje Karlovarský nebo Vysočina, se nacházel v úplně jiném postavení. Pro tyto „nové“ kraje bylo jejich založení určitě výraznější změnou. V těchto regionech se podařilo soustředit některé aktivity, které dlouhodobě nebyly koordinovány. Ve Zlínském kraji mohu jako příklad uvést třeba otázku dopravy. Rozvoj infrastruktury a nepřipojení na dálnici je obrovským problémem kraje. Před čtyřmi lety jednoduše neexistovala integrující osoba, která by byla schopna na celonárodní úrovni v tak velkém rozsahu vyjednávat a docílit například v rámci národní dopravní politiky, abychom dosáhli svého cíle.

U „nových“ krajů pozoruji, že jim to dodává funkci koordinační a funkci mo-

Libor Lukáš, první náměstek hejtmana Zlínského kraje

tivační vůči menším samosprávám, které byly dosud příliš atomizované.

V těch krajích starších, jak se říká „kamenných“, tam si myslím, tu změnu tak necítí. Oni byly přirozenými regiony a měly své postavení dané z historických souvislostí.

Jaká nálada vůči novým krajům panuje v ODS?

V naší krajské ODS panuje nálada rozvíjet dále regionální uspořádání v České republice. Pokud má být krajská samospráva brána vážně, musí být dostatečně financována. V tom se shodujeme i se „starými“ kraji.

Regionalizační prvek je i jakousi politickou stupnicí osobností. Vzájemné soupeření regionálních politiků násled-

ně o parlamentní pozici je určitě posilováním konkurence. Myslím si, že i v ODS krajská politika přispěje k vyselektování těch nejlepších a nejsilnějších pro celonárodní politiku. Kdo je schopným manažerem svého kraje, uspěje jistě i v celonárodní politice.

Cítíte při budování krajů podporu vedení strany? Nebo jste spíš vnímáni jako konkurence? V médiích se objevují už i názory, že se z ODS stává federace regionálních organizací?

Nemyslím si, že se vedení na regiony dívá skrz prsty. Samozřejmě prvek sebezachování je základní lidskou vlastností a hraje i v postoji ke krajům určitě nějakou roli. Já bych v tom ale neviděl nějakou fatální věc. Politické vedení bere realitu vážně. Já mám možnost být v pravidelném styku s místopředsedou Petrem Nečasem a necítím, že by byl fatálním odpůrcem tohoto trendu. To, že i před něj a před vedení to staví konturu konkurenčního prostředí, je faktem. Není to však nic, s čím bychom se nedokázali bez problémů vypořádat.

Má ještě smysl uvažovat o radikální změně regionálního uspořádání?

Změna státní politiky vůči krajům není na pořadu dne. Nemyslím, že by ODS měla po případném nástupu k moci zásadně měnit krajské uspořádání. Kraje nejsou silným politickým tématem a nebyly nikdy.

Změna státní politiky vůči krajům není na pořadu dne. Nemyslím, že by ODS měla po případném nástupu k moci zásadně měnit krajské uspořádání. Kraje nejsou silným politickým tématem a nebyly nikdy.

ODS za posledních deset let nezměnila mnoho v pohledu na kraje. Možná dokonce nic. Já jsem docela pamětník a myslím si, že ODS nikdy příliš nevytvářela silný politický názor ve společnosti, že

by regionální uspořádání chtěla konstruovat tak či onak. Byl tu silný názor, že regionalizace znamená rozdrobení státní moci, což je pravda. Ale možná jsme ve správnou chvíli nezachytili možnost vstoupit aktivně do rozhodování. V roce

O základech systému a jejich případných změnách se už nyní nemá smysl bavit. Systém je zanesen do společnosti a ODS by teď měla spíše ukázat, jak přerozdělit státní zdroje, abychom to, co zajišťujeme na krajské úrovni, měli možnost svébytně vykonávat.

1992 jsme schválili regionální uspořádání do ústavy a až nyní krajsí politici, kteří mají nyní otežte regionů v rukou, teprve vytváří podle mého názoru v ODS jasný pohled na to, jak by regiony měly být silné a které kompetence by měly být na jaké úrovni. Připomenu jen paradox, že se ODS, aniž by kraje a jejich vznik aktivně utvářela, stala jako vítěz krajských voleb politickou silou, která v praxi fungování krajů nejvíce ovlivnila a vlastně jim dala reálný obsah.

O základech systému a jejich případných změnách se už nyní nemá smysl bavit. Systém je zanesen do společnosti a ODS by teď měla spíše ukázat, jak přerozdělit státní zdroje, abychom to, co zajišťujeme na krajské úrovni, měli možnost svébytně vykonávat. Nyní jsme v tomto ohledu naopak v rukou národní reprezentace a je vlastně jedno, kdo právě vládne na národní úrovni. Pokud máme 3,1% výnosu z daní, je naprosto transparentní, že regionalizace nedospěla k finanční samostatnosti.

Hejtmani zvolení za ODS by mohli názor, který nám 10 let chyběl, doplnit. Mohli by ho doplnit v rámci praktického naplňování, do kterého jsme se v praxi jako první krajská vedení dostali. Zda je to dobře, špatně nebo chyba minulých let, je těžké hodnotit. Je to prostě tak.

Podívejme se nyní do brzké budoucnosti. ODS pravděpodobně v jednotlivých

krajích, a v mnoha dokonce výrazně, zvítězí. Jak budou vypadat koaliční rozhovory? Neobáváte se, že se zopakuje senátní taktika „všichni proti ODS“ a občanští demokraté budou z krajských rad vyšachováni?

Volby do senátu jsou podle mého názoru jiné. Ty jsou víc o jednotlivých osobnostech – osobnostech. Navíc si myslím, že už uplynulo hodně doby, co vládne ČSSD. Občané už se nenechají podle mého názoru vmanévrovat do podobných řešení.

Nebojíte se přesto scénáře, který zafungoval na ostravské radnici? Tam se spojili komunisté, sociální demokraté, lidovci i nezávislí a vyšachovali vítěznou ODS z vedení města.

Samozřejmě to musíme velmi bedlivě hlídat a pozorovat. My jsme ve Zlínském kraji měli zkušenost, že se nám v průběhu funkčního období rozpadla Čtyřkoalice. To vedlo k rozdrobení koaličního partnera, který byl původně největší silou krajské koalice a náhle neexistoval. Ukázalo se, co jsme říkali před volbami, že Čtyřkoalice byla pouze splencem stran a osobností. Jejich nejednota nás dovedla k nutnosti spolupracovat bedlivě i s nezávislými, abychom vůbec dokončili období takto sestavené krajské rady.

Během funkčního období jsme navíc začali ve vedení kraje spolupracovat i s ČSSD. Protože některým lidovcům se celostátní vládní spolupráce s ČSSD zalíbila natolik, že ji chtěli vyzkoušet i na regionální úrovni.

Myslím si, že naše dnešní vyjednávací pozice není vůbec špatná. Za ta léta jsme si vytvořili koaliční potenciál jak ve skupinách nezávislých tak u tradičního spojence, což je KDU-ČSL. Také jsme ale nezavrhovali debaty a diskuse se sociálními demokraty. To nám dává šanci, že nebudeme tím, kdo bude z budoucích koaličních rozhovorů nějakým způsobem „vytorpédován“. Dali jsme najevo, že jsme dobří komunikátoři a že se dokážeme i v situaci, která nebyla pro

nás výhodná kvůli krachu Čtyřkoalice, udržet v radě. Dokonce jsme v mezidobí posílili pozici uvnitř rady a dnes patříme k těm, kteří nejvýrazněji ovlivňují filosofii a chod kraje.

Myslíte si, že by krajské politice pomohla přímá volba hejtmanů? Byla by krajská politika díky přímé volbě více transparentní?

Já osobně bych to nepodporoval. Tento systém zastupitelského principu je v českých poměrech, v České kotlině, etablovaný. Já mám zkušenosti ze sousedního Slovenska a fungování tamních přímo volených županů mi nepřipadá jako vzor vhodný k použití u nás. Zvláště ve spojeném modelu výkonu veřejné správy v České republice bych systémem nedoporučoval měnit.

Nemyslím si, že by změna systému něco pozitivního přinesla. Samozřejmě, že by pozice takto volených hejtmanů byla daleko silnější. Jsem přesvědčen, že by i do celostátní politiky zavedení přímé volby přineslo velmi silný individualistický

Nemyslím si, že se vedení na regiony dívá skrz prsty. Samozřejmě prvek sebezachování je základem lidskou vlastností a hraje i v postoji ke krajům určitě nějakou roli.

ký prvek, který by samotným politickým stranám nepřinesl příliš týmovosti a kompaktnosti. Čtrnáct hejtmanů s takto silným postavením by totiž mohlo velmi snadno ovlivňovat dění v jejich politických stranách. Já osobně se domnívám, že nutnost dohody a potřeba týmového ducha mezi silnými individualitami uvnitř stran je pozitivem, které by přímá volba určitě neposílila. Neprospělo by to kultivování prostředí uvnitř politických stran. A nemyslím si ani, že by to něco nového a dobrého přineslo těm nejdůležitějším – tedy občanům.

ZDRAVOTNICTVÍ POTŘEBUJE DŮKLADNOU REFORMU

Není tomu tak dávno, co byly na kraje převedeny okresní nemocnice i se svými mnohamiliónovými dluhy. Z počátku to vypadalo jako špatný vtíp, kdy se stát jednoduše zbavil odpovědnosti za dluhy, které svou špatnou správou nemocnic způsobil. Když ale vláda ani nerespektovala rozhodnutí ústavního soudu o tom, že takový převod je v rozporu se zákony, začala být situace opravdu vážná.

Díky racionálnímu přístupu vedení mnoha krajů, které začaly provádět rozsáhlou restrukturalizaci nemocnic a nařídily restriktivní opatření, která však neměla vliv na poskytovanou péči, jsou již dnes nemocnice, které nejen že snížily svou ztrátu, ale jsou dokonce ziskové.

Problém s převedením okresních nemocnic tak ukázal na mnohem hlubší

problém našeho zdravotnictví, kterým je plytvání dosahující neuvěřitelných rozměrů. Zdravotní pojišťovny vydají na zdravotnictví zhruba 140 mld. Kč ročně, přičemž ale není jasné, zda-li jsou tyto vynaložené prostředky spotřebovány hospodárně či nikoli. Z uvedeného příkladu nemocnic, které jsou schopny poskytovat kvalitní lékařskou péči a přitom úspěšně hospodařit, je ale jasné, že ziskové zdravotnické zařízení vytvořit lze. Problém tedy spočívá hlavně v přístupu státu k poskytování zdravotnické péče, jelikož ten doposud nevytvořil takové podmínky, které by přiměly ve zdravotnictví hospodařit racionálně a nakládat finanční prostředky skutečně potřebným směrem.

Říká se, že resort ministerstva zdravotnictví je nejméně lukrativní, protože žádný ministr v něm nepřežije dlouho.

Od nástupu vlády sociální demokracie v roce 1998 jsme zažili již pět různých ministrů zdravotnictví, kteří však nepřišli z žádnou podstatnou reformou. Místo toho jsme se dočkali zvyšování odvodů na zdravotní pojištění, které jen negativně postihlo poctivé a pracovité občany.

Jediný závěr, který se dá z těchto úvah učinit je ten, že ani jedna ze stran vládní koalice nemá představu o reformě zdravotnictví a stále jen uměle prodlužují agónii současného stavu. Poslední zdravý rozum si snad zachovali jen politici na regionální a komunální úrovni, kteří úspěšně transformují zdravotnická zařízení do funkční podoby i přes to, že vláda jim hází neustále klacky pod nohy.

JIŘÍ NEDOMA

starosta obce Odolena Voda, kandidát do Senátu

ANTIMONOPOLNÍ ÚŘAD NEROZUMÍ PRINCIPŮM TRHU

Sérii absurdních rozhodnutí poslední doby završil brněnský Úřad na ochranu hospodářské soutěže výrokem, na základě kterého musí společnost Český mobil zaplatit pokutu přes šest milionů korun. Údajně se provinil tím, že nutil prodejce předplacených karet prodávat za pevnou cenu. Označit to za protisoutěžní krok je skutečné idiotství, které může vzniknout jen v hlavách úředníků, kteří nemají tušení o tom, jak funguje trh a s neomylnou jistotou postihují vše, co porušením soutěže není a naopak netrestají to, co útokem na principy tržního hospodářství nepohybně je.

Každý, kdo někdy kupoval auto, ví, že když si v autosalonu vyzvedne ceník, tak jsou v něm jednotné ceny, ať si vůz kupuje v Aši, nebo Jablunkově. Rozdíl může

vzniknout maximálně v různých dodatečných akcích jednotlivých prodejců, kteří nabídnou rádio zdarma nebo plnou nádrž. Avšak zájem výrobce, aby ten či onen model byl nabízen za jednotnou cenu, je evidentní a logický. Je v jeho obchodním zájmu, aby mohl například deklarovat, že ten a ten model lze pořídit již za „XYZ“ tisíc korun.

Stejně tak i v zájmu mobilního operátora je, aby zákazník věděl, že dobíjecí kupon lze pořídit za tolik a tolik korun. Soutěž, kterou on podstupuje na trhu, se odehrává v maržích jednotlivých trafikantů, ale v souboji s ostatními operátory, co lze za takovou cenu protelefonovat. Dokonce, pokud by připustil různou cenu kuponu, degradoval by tuto soutěž, protože jeho informace o ceně telefonování

za minutu by byla zkrácena rozdílnou cenou kuponu, který umožňuje provolat pevný počet minut!

Proč si antimonopolní úřad vybral za terč své nekompetentnosti právě mobilního operátora, ví asi jen on. Pokud se nechce stát objektem trvalého posměchu, měl by se napříště alespoň snažit svá rozhodnutí vysvětlovat v širších souvislostech a v souladu jak s praxí, tak ekonomickou vědou.

Fungování Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je nekončící série blamáží nemající se skutečnou ochranou trhu absolutně nic společného. Je to úřad pro „likvidaci hospodářské soutěže“. Jsou dvě možnosti. Zrušit jej, nebo radikálně transformovat. „A“ je správně.

MARTIN ŘÍMAN

stínový ministr průmyslu a obchodu, poslanec PČR

MARTIN VACEK

kandidát do zastupitelstva
Zlínského kraje

Kraje tak jak vznikly, a tak jak je vnímáme dnes, měly a mají jako subjekty veřejné správy vymezený okruh úkolů, které musí na svém území plnit. Zákon o krajích už ve svých úvodních ustanoveních uvádí jako základní činnost kraje péči o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Jednotlivé krajské samosprávy, dle své geografické působnosti, začaly již brzy po volbách v roce 2000 vyvíjet maximální snahy o tvorby koncepcí a pracovních systémů. Všechnu tuto aktivitu nelze vnímat jinak, než jako aktivní přístup a zájem pomoci obyvatelům – občanům krajů. A to je jediná správná cesta, krajské úřady a samosprávy mají především sloužit lidem.

Před cca čtyřmi lety došlo k tomu, že ministerstva skutečně předala majetek krajům a s majetkem přešly na kraje i s tímto spojené povinnosti zřizovatele a

vlastníka. Finanční prostředky na plnění těchto povinností si ve většině případů ponechala ve svém rozhodování ministerstva. Jestli lze zjednodušeně popsat vlastní činnost krajů, tak je to brzdicí mechanismus k zadlužování a neuváženému utrácení. Dlouhodobé plány, které jsou plněné v připravených středně dlouhých fázích, se v kontextu systémových koncepcí ukazují jako úspěšné. Je jasné, že druhé období krajských samospráv bude o „jiné intenzitě a barvě světla“.

Kraje získaly svou systematickou práci vlastní kredit a staly se plnohodnotnými partnery měst a obcí. Naučily se vznášet své připomínky a oponovat především ve vztahu ke státní politice. Soběstačnost a konkurenceschopnost krajů zůstává otevřeným tématem, o kterém bude v následujícím období jistě znovu vedena diskuse. Regionální samospráva má smysl

i přes všechny připomínky. Odvětví jako zdravotnictví, školství a další resorty jsou takřka neřiditelné z centrální úrovně. Přes obtíže, které si evidentně nezpůsobily kraje samy, je jak se ukázalo, jejich činnost pro občana důležitá. Kraje nemohou být jen pouhými správci a udržovateli – přerozdělovateli. Měli bychom vidět věci pozitivně, s nadhledem a vizí. Víze a jasné směry je to, co chce každý občan kraje. Je na krajích, aby k plnění těchto vizí získávaly nástroje a naučily se je používat.

Jsme před krajskými volbami. Na další období čtyř let bude zvolen ten, kdo určí pozici krajů a nás všech v této zemi. První volební období bylo naše působení na krajích velice zdařilé a věřím, že v této cestě budeme úspěšně pokračovat. Kraj má svůj opodstatněný význam. My toto prostředí známe a této výhody bychom měli využít. ■

aktuálně

KRAJE/OBCE

OHLÉDNUTÍ, KTERÉ MŮŽE POMOCI ZLEPŠIT VÝHLED

IVO STREJČEK

poslanec Evropského
parlamentu

Každé plenární zasedání Evropského parlamentu začíná blokem s názvem „Naléhavé“ a podle znalců zdejšího prostředí to bývá tradiční kolbiště exhibicí nejrůznějšího druhu. Z tohoto týdne jsem vybral následující vystoupení irské poslankyně Doyleové (členky frakce ELS-ED). Uvádím vlastní doslovný překlad jejího příspěvku:

„Pane předsedo, chtěla bych obrátit pozornost na to, co nazývám tichou invazí nepřátelského druhu do Evropy, *Sciurus carolenensis*, jinak známého jako americká šedivá veverka. Ve Spojeném království a v Irsku je tento malý tvor zodpovědný za devastaci lesních ploch, stejně jako za vytlačování původní evropské červené veverky – *Sciurus vulgaris* – z mnoha oblastí.

Není to pouze irský nebo britský problém: tato šedivá veverka se pevně zabydlela v Itálii a rychle se šíří na sever napříč naším kontinentem směrem do Francie, Německa a Rakouska, přičemž způsobuje devastace. Nežertuji. Víím, že se to při rozsahu problémů, které řešíme, může jevit jako detail, ale my máme zodpovědnost. Červené veverce – naší přirozené evropské veverce – nyní hrozí velké nebezpečí od velkého a robustnějšího rivala a také od devastace jejího přirozeného útočiště, našich listnatých porostů.

Navzdory rychlému pronikání šedivé veverky naše Komise dosud neprovedla celkový průzkum s cílem zmapovat nebo kontrolovat pronikání tohoto druhu. Komise má v úmyslu připravit poli-

tiku proti pronikání cizích druhů, ale doposud není vidět žádný výsledek. Kdy můžeme my v Parlamentu očekávat přijetí návrhu opatření pro legislativní rámec? Neprodlená konkrétní akce na evropské úrovni je nezbytná, aby vrátila naše přirozené lesní porosty naší červené veverce dřív, než bude příliš pozdě.“

Život je příliš složitý, než abychom si sem tam neudělali radost tím, že Evropa bolestně objevuje to, co my už 50 let známe. Tehdy se to jmenovalo americký brouk a ničilo to socialistickou úrodu brambor. Teď se to jmenuje americká veverka a plundruje to evropské lesy. I to je moudrost naší historické zkušenosti. ■

aktuálně

EVROPSKÁ UNIE

CO TAKÉ MŮŽE ZAZNÍT V EP

JAN JANDL

místopředseda MS ODS
Brno-Řečkovice a Mokrá
Hora

POLOČAS VOLEBNÍHO OBDOBÍ

Naše země zažila změnu vlády v polovině volebního období. V krátké historii ČR se tak stalo již podruhé – poprvé se střídání vlády v průběhu volebního období uskutečnilo na konci roku 1997, kdy druhá Klausova menšinová vláda byla vystřídána polouřednickou vládou J. Tošovského. Tentokrát se akcelerátorem pádu vlády staly volby do Evropského parlamentu, v nichž vládní ČSSD utrpěla naprostý debakl. A přestože vládní strany prohrály evropské volby ve více zemích, jediná ČR se stala průkopníkem – stala se zatím jedinou zemí EU, kde volební prohra způsobila pád vlády.

V souladu s nepsanou ústavní tradicí pověřil prezident republiky jednáním o sestavení nové vlády představitele stále nejsilnější strany v PS, Stanislava Grosse. Jasně dal přitom najevo, že možnost předčasných voleb vidí jako nejkrajnější možnost řešení nastalé vládní krize a že neočekává pouze kosmetické změny jak co se týká personálního složení vlády, tak i jejich programových priorit. Zároveň vyzval představitele demokratických parlamentních stran k větší politické představitosti a fantazii při hledání východiska z vládní krize. Jistě měl mimo jiné na mysli dobu, kdy byl ještě předsedou ODS a několikrát přišel s řešením zdánlivě neřešitelné patové situace – pro připomenutí, v roce 1992 nefunkční federální stát a hrozbu občanské války po vzoru balkánských států vyřešil rychlým rozdělením na dva samostatné státy. V roce 1998 potom nečekané řešení v podobě tolik kritizované opoziční smlouvy jako reakce na zpochybňování volebních výsledků tehdejší prezidentem ČR a nehorázného vydírání ze strany KDU-ČSL a US.

Osobně jsem očekával ofenzivní nástup ODS stále ještě triumfující z volebního vítězství do EP. Jako nejsilnější opoziční strana by měla být připravena na případné převzetí vládní odpovědnosti, a to i v krizové situaci. Namísto toho však přišla s jediným řešením – vyvolání předčasných voleb s možností ujmout se vlády. Za poslední rok tak vedení ODS již podruhé přišlo s důležitou iniciativou, která jak se zdá neměla tehdy ani nyní většinovou podporu ve členské základně. V létě roku

2003 to byla snaha vyslovit Špidlově vládě nedůvěru ve sněmovně aniž by byl prezentován jasný plán, co se bude dít potom a letos iniciativa ohledně předčasných voleb. Nehledě na to, že nikde není jistota, že iniciátor nových voleb je také vyhraje a zopakuje výsledek voleb do EP.

ODS tak tímto nepružným postojem zcela vyklidila pole Grossovi a představitelům dosavadních koaličních stran, přestože na počátku vůbec nebylo jisté, že se podaří obnovit staronovou vládní koalici, ani že premiérem nové vlády se stane právě Stanislav Gross, nemající pevné základy v rozhádané ČSSD. ODS tak mohla zopakovat např. návrh originálního řešení z podzimu 1999 s vytvořením tzv. duhové široké koalice všech demokratických stran ve sněmovně či vytvoření úřednické vlády odborníků mající širokou podporu v parlamentě. S tímto návrhem však vystoupil veřejně pouze V. Tlustý, nezískal však pro něj většinu členů Výkonné rady ODS. Alternativních řešení se nabízelo několik a i kdyby ODS se žádným z nich nakonec neuspěla, přesto by se stala v očích veřejnosti morálním vítězem. Stejně tak bylo potřebné kritizovat již způsob sestavování Grossovy vlády. Vedení ODS se však poté, co její iniciativa s předčasnými volbami neměla nejmenší šanci na úspěch, rozjelo na dovolenou a oficiální stanovisko k nové vládě zaujalo až po jejím jmenování, což bylo pozdě.

ODS se chovala sice zásadově, ale jakoby zapoměla, že nežijeme ve většinovém volebním systému, kde vítězná strana mívá obvykle absolutní většinu v parlamentu a možnost vytvářet jednobarevnou vládu. Bohužel stále žijeme v zemi s poměrným systémem voleb do PS, takže je nutno vytvářet koalici. Spočítala si ODS, kdo může být jejím potenciálním koaličním partnerem ať už v předčasných volbách, či v řádných v roce 2006? Z ideově blízkých stran je to US, která však míří do politického propadliště. Má sice 10 poslanců a 3 ministry, ale naprosto nulové preference a zažila volební propadák ve volbách do EP s nulovým ziskem europoslanců. Předseda lidovců M. Kalousek zase svým stylem vyjednávání v mnohém předčil svého legendárního předchůdce

Josefa Luxe a přestože dává najevo větší vstřícnost k ODS, jasně naznačil, že jednání s ním ani pro nejsilnější pravicovou stranu nebudou v budoucnu snadná a jednoduchá. A to je z relevantního pravicového spektra vše, co se nabízí, pokud nepočítám Evropské demokraty J. Kasla a další podobná uskupení, jejichž jediným důvodem k existenci a politické činnosti je bohužel nenávisť k ODS a jejímu programu. ODS po zkušenosti s volbami 1996 a 1998 nejlépe ví, že ani 30 % hlasů v poměrném volebním systému na sestavení většinové pravicové vlády nestačí.

Naproti tomu dnešní ČSSD si i do budoucna na nedostatek potenciálních koaličních partnerů věru nemůže stěžovat.

Mrzí mně, že jako dlouholetý člen ODS musím psát tyto kritické řádky. Také já se velice těším na den, kdy ODS triumfálně zvítězí ve volbách do PS a sestaví opět pravicovou vládu. Musí však mít odvahu se vrátit k tomu, co jí bylo vždy vlastní a čím vyčnívala nad ostatní politické subjekty – jasný tah na branku, nabízet zajímavý program a originální řešení problémů a disponovat týmem kvalitních adeptů na ministerské a jiné posty ve státní správě. Touto strategií ale rozhodně není nechat ležet moc doslova na ulici či ji svoji nečinností přímo na zlatém tácu předestřít Grossovi a tím nepřímou posílit jeho pozici v čele ČSSD. Mám jen obavu, aby Grossova éra jako premiéra ČR netrvala jen zbývající dva roky do řádných voleb a neprotáhla se ještě na jedno volební období. Nemylme se, že ČSSD je v průzkumech na kolenou – za 2 roky může být všechno jinak. Mladík ve Strakově akademii dobře ví, že k získání přízně voličů vede cesta přes horu populistických slibů a masivní účelové finanční dotace regionům a sociálním skupinám spolu s pěstovanou image navenek.

Programové priority nové vlády tak v poločase volebního období jasně naznačují, že právě tudy se bude ubírat a pokračovat rozhazovačná politika staronové vlády. Představy a očekávání tolik potřebných ekonomických a sociálních reforem, např. po vzoru Slovenska, jsou tak nadále v nedohlednu.

MICHAL ŠABATKA
politolog

PROČ NEBÝT VE VLÁDĚ SE SOCIALISTY

V průběhu prázdnin jsme byli konečně svědky pádu socialistické vlády. Pokud se chtělo zabránit komunistům v podílu na moci, existovaly tři alternativy – předčasné volby, minimálně obměněná koalice stávajících stran nebo duhová koalice ČSSD a ODS. Pokusím se nyní ukázat, že zachování opozičního charakteru bylo, i bez předčasných voleb, pro ODS nejlepším možným řešením.

S tím, že politika je bojem o moc, se není třeba tajit. Moc znamená sílu uplatňovat své názory, své vize, své koncepty – své ideje. Moc proto nesmí zůstat osamocena. Musí být bojem idejí a názorů. Stanislav Gross, když nabízel různé kontrolní funkce výměnou za spolupráci, nabízel pouze moc, moc neoděnou do závoje idejí. Správně to popsal v rozhovoru pro deník Právo předseda ODS Mirek Topolánek: „Pokud s námi Stanislav Gross prosadí většinový systém do Poslanecké sněmovny, od 1. 1. příštího roku zavede rovnou daň a dejme tomu důchodovou reformu podle našeho stříhu, tak se můžeme bavit o celé řadě modelů. Ale on s takovou věcí nepřichází.“ Občanská demokratická strana, pokud nechtěla zradit své voliče, pokud se chtěla držet svého programu a svých vizí (a tedy základních principů politiky), na Grossův model prostě nemohla přistoupit. A je, minimálně ze dvou důvodů, dobře, že na něj nepřistoupila.

Politika se od dob francouzské revoluce dělí na pravickou a levickou. Určité koncepty jsou inherentní levici, určité pravici. To je prostě přirozený stav, který tu vždy byl, je a nepochybně i bude. Přes-

tože po celém světě existují pravostředové, levostředové či pouze středové strany, dichotomie vpravo x vlevo stále platí. Pomáhá to mj. i voliči, který může rozeznat, co ta která strana prosazuje. Pokud by byla tato možnost setřena spoluprací rozdílných stran, neexistovala by volba a oprávněně bychom se mohli ptát – Proč tedy vůbec existují politické strany? Proč nemáme jedno široké názorové hnutí, které vždy cestou kompromisu, popírajícího postoje obou stran, nalezne schůdné řešení? Je dobře, aby existovalo více možností – rozdílné názory nelze vymýtit a politické strany jsou nejen ideálním reprezentantem různých proudů, ale i zárukou plurality veřejného mínění. Shrnuto: standardní politický boj se bude vždy odehrávat mezi socialisty a sociálními liberály na jedné straně a klasickými liberály a konzervativci na straně druhé. Proto je dobře, že ODS nespolupracuje se stranou jí protikladnou.

Druhá výhoda tak trochu vychází z výhody první – zachovat rozdíl mezi pravici a levici. A zároveň jde o uchování politiky jako souboje idejí (tedy základního předpokladu jejího fungování). Opět si dovoluji citovat Mirka Topolánka, který v časopise 51pro řekl: „To nebyla partie, v níž jsem mohl při troše bystrosti rozehrát velkolepou kombinaci na několik tahů dopředu. To by byl atentát na samotnou podstatu politiky, znamenalo by to přestat hrát bílými a černými figurami a místo toho zvolit jednotně šedé, kdy není jasné, kdo stojí napravo, kdo nalevo a kdo komu vlastně dává šach či mat. A to už by nepoškodilo jen ODS, ale všechny občá-

ny, kteří by tím přišli o možnost volby.“ Politika vždy musí zůstat soubojem minimálně dvou alternativ, dvou voleb, dvou možností. Výhoda je jasná – možnost si vybrat, zvolit. Zvolit tu lepší možnost a pak nést za tuto volbu svoji zodpovědnost. Existence dvou čitelných, rozdílných politických subjektů nejen dodává politice punc přehlednosti a charakter názorového střetu, ale také vyžaduje zodpovědnost občana za svoje rozhodnutí. Nejen, že tedy odmítnutí „Grossových“ funkcí znamenalo zachování charakteru čitelné opozice a odmítnutí chápání politiky jako čistě mocenského boje (který odrazuje od účasti ve volbách), ale také nadějí pro občany, že v příštích volbách do Sněmovny budou moci vybírat ze dvou možností – budou muset přemýšlet a zajímat se. Participovat na utváření politické moci. V opačném případě, kdy by ODS na nabídku sociální demokracie kývla, znehlednila by politické spektrum, zneumožnila lidem volbu a popřela svoji identitu. A to si přeci nemohla přát.

ODS byla vždy jasnou a čitelnou stranou s pevnými stanovisky a občané jí mají takto zařazenou. V době, kdy ČSSD pouze handluje s mocí, unionisté totálně popírají své názory a lidovci jsou provázeni pověstí, že se dokáží domluvit takřka s každým, tak ODS zůstala jedinou skutečnou a pevnou opozicí rovněž poměrně konzistentní KSČM. Právě proto je velmi dobře, že ODS pevně stála a neohýbala se pod náporom socialistické mocenské vichřice.

CEVRO a Regionální sdružení ODS Moravskoslezský kraj si Vás dovoluují pozvat na pravidelná setkání

Diskusního fóra Modrý dům 2004

která se konají vždy **druhou středu v měsíci** od **18.00 hodin** v Modrém domě, regionální kanceláři ODS Moravskoslezského kraje, **Sokolská 8, Ostrava**.

Diskusní témata >

13. října

Čtyři roky krajské politiky v ČR

hosté: Evžen Tošenovský (hejtman Moravskoslezského kraje), Miroslav Mareš (politolog), Bohumil Pečinka (novinář)

9. listopadu

15 let poté aneb jak to tehdy prasklo

8. prosince

USA po prezidentských volbách

PETR SOKOL

politolog

KOMUNISTICKÉ KRAJSKÉ VAROVÁNÍ

Zástupci Komunistické strany Čech a Moravy budou mít jistě také příležitost bilancovat, kam dospěli za patnáct let fungování režimu, který není „jejich“. Patnáct let po Listopadu 1989 zasedá v Poslanecké sněmovně 41 komunistů, a to je navíc ještě doplňuje trio jejich senátních kolegů. Každý pátý poslanec tak má i nyní rudou knížku. Symbolem komunistické parlamentní síly není nikdo jiný než Vojtěch Filip. Tento obdivovatel komunistických pohraničnicků střelících na lidi, kteří chtěli opustit nesvobodné Československo, se vyhrívá ve funkci místopředsedy dolní komory českého demokratického parlamentu.

Přesto se komunistům nepodařilo za patnáct let proniknout do pražské Strakovy akademie, kde sídlí vláda, hlavním vchodem. Koaliční vlády na národní úrovni jim zůstaly dosud uzavřené.

RUDNOUCÍ RADNICE

Opačně je tomu na komunální úrovni. Tam komunisté řídí řadu malých obcí a postupně se díky spolupráci s jinými politickými stranami propracovávají krůček za krůčkem do vedení větších a větších obcí a měst.

V minulém funkčním období obecních zastupitelstev se jejich vrcholem zdálo být uspořádání, které by mohlo být označeno jako znojemský či českobudějovický model – tedy dohodnout se s některou demokratickou stranou a vstoupit do městské rady. Ve Znojmě stačila dohoda s lidovci a jejich menšími spojenci, v Českých Budějovicích na komunisty v radě kývli vedle lidovců a sociálních demokratů i tehdy ještě relativně silní unionisté.

Naprosto mimo komunistická mocenská chapadla zatím zůstávají, na rozdíl od parlamentní a komunální půdy, krajské rady.

Po posledních komunálních volbách se tento model prosadil i v třetím největším městě republiky – v Ostravě. Vrcholem pochodu komunistů na vrchol obecní politiky se pak po stejných volbách stala

volba prvního komunistického primátora v Karviné. V tomto městě už navíc stačila jen dohoda se sociálními demokraty. Stejná dohoda pak komunistům pomohla ještě do vedení několika moravskoslezských měst.

JAK DO KRAJSKÝCH RAD?

Naprosto mimo komunistická mocenská chapadla zatím zůstávají, na rozdíl od parlamentní a komunální půdy, krajské rady. Po prvních krajských volbách se KSČM nepodařilo získat žádné místo ani v jedné ze 13 krajských rad. Komunisté

Komunisté přišli v PS s návrhem zákona, který by zavedl do sestavování krajských rad proporční systém. V praxi by to znamenalo, že každá politická strana zastoupená v krajském zastupitelstvu by měla nárok na automatické místo v krajské radě.

sice vyhráli krajské volby v Ústeckém kraji, ale ani tam jim to účast v krajské koalici nepřineslo. Krajské koalice byly s výjimkou štěpení Čtyřkoalice v uplynulém funkčním období relativně stabilní, a tak komunisté za čtyři roky nedostali šanci více ovlivnit krajskou politiku.

Nyní, v předvečer druhých krajských voleb, KSČM sází na to, že v některém z krajů se jí podaří získat spolu s ČSSD levicovou většinu nebo zopakovat dohodu podle ostravského střihu – všichni proti ODS = komunisté do rady. To, že ani oni sami si nejsou úplně jisti větším úspěchem této strategie, potvrdil komunistickými poslanci podaný nenápadný návrh na změnu krajského systému. Komunisté totiž přišli v PS s návrhem zákona, který by zavedl do sestavování krajských rad proporční systém. V praxi by to znamenalo, že každá politická strana, zastoupená v krajském zastupitelstvu, by měla nárok na automatické místo v krajské radě. Komunisté by díky tomu například po minulých krajských volbách disponovali zastoupením ve všech krajských radách a v mnoha krajích dokonce velmi výraz-

ným. V už zmiňovaném Ústeckém kraji by jejich zastoupení v radě kraje bylo dokonce nejsilnější.

RAKOUSKOU CESTOU

Komunisté si zřejmě pro inspiraci došli k našim jižním sousedům – do Rakouska. V alpské republice totiž v některých zemích, které jsou ekvivalentem českých krajů, podobné pravidlo platí. Úprava se tam liší v každé zemi. Podle vídeňské ústavy se například rozlišují vládnoucí členové zemské vlády, které nominují strany tvořící většinu, a členové vlády nominované opozičními radami. Ti druzí mají spíše roli přísedících. V jiných spolkových zemích je naproti tomu zemská vláda složena proporcčně – tedy tak, jak by si to přáli čeští a moravští komunisté.

KSČM se naštěstí návrh nepodařilo (zatím) prosadit. Jeho přijetí by totiž kromě vstupu extremistů do vedení krajů znamenalo také oslabení vlivu občanů na záležitost kraje. Volby by ztratily část svého významu, protože ať by občané volili, jak by volili, stejně by v kraji vlastně vládli všichni, a to tak, že navěky.

I neúspěch této komunistické iniciativy má v sobě zahrnuté varování. Vzpomeňme si, jak komunisté od roku 1992 horovali za proporcční zastoupení v parlamentních orgánech pro všechny opoziční strany. A hle, dnes mají svého „proporcčního“ místopředsedu Poslanecké sněmovny.

Navíc je asi třeba při posuzování nebezpečnosti podobných návrhů zvážit situaci v ČSSD. ČSSD v minulých krajských volbách velmi výrazně neuspěla a totéž jí, zdá se, čeká i v letošních volbách. Nemůže se pak v hlavě některého sociálního demokrata zrodit myšlenka, že účast ČSSD v radách a levicovou většinu v nich může zajistit právě proporcční systém. Ten by sociálním demokratům navíc ušetřil vysvětlování, proč jsou v radě s komunisty. Přinesl by jednoduchou odpověď: „Zákon to tak stanoví“.

Letos se ještě určitě budou krajské rady sestavovat podle většinového koaličního principu. Doufejme, že nikoli naposled.

ZBYNĚK KLÍČ

student politikologie a
žurnalistiky na FSS MU
Brno, místopředseda RK MK

VĚTŠINOVÝ VOLEBNÍ SYSTEM: ÚČELOVOST, NEBO KRÉDO?

Okurková sezóna se u nás letos nekonala. Postaraly se o to strany vládní koalice svými machinacemi a rozdělováním postů, které jí měly zajistit křehkou parlamentní většinu. Vládní krize jistě měla mnoho systémových i aktuálních příčin – od ekonomické nutnosti, všeobecné nerealnosti sociálně demokratických slibů až k nedisciplinovanosti uvnitř ČSSD. Jedním z nejzásadnějších problémů (a to nejen letošního léta) se zdá být také volební systém. Téma více než zásadní. Jeho zastánci však bývají velice často obviňováni z účelového sledování vlastních cílů, neboť jejich stranám, které jsou v dané době na vrcholu, se to údajně vyplatí.

V dlouhodobé perspektivě obhajuje tento způsob voleb pouze ODS. Ta se sama identifikuje jako liberálně-konzervativní strana. Odpovídá tedy prosazování majoritního volebního systému jejím idejím, či jde o prostý pragmatismus? Pokusím se obhájit, že jde spíše o variantu první.

VĚTŠINOVÝ SYSTÉM JAKO KONZERVATIVNÍ KRÉDO

Hlavní rozdíl mezi většinovým a poměrným volebním systémem vidí politolog Miroslav Novák v důrazu na akceschopnost, resp. proporcionalitu. Zatímco většinový systém preferuje silné vlády povětšinou jednobarevné a tudíž efektivní (akceschopné), které ale ne úplně odrážejí názory elektorátu, proporcí systém tlačí na co nejširší reprezentativnost rozdělení voličských hlasů, nutně preferující vícečetné vlády.

Důraz na většinový systém je konzervativní z několika důvodů:

a.) Z výsledků většinových voleb jednoznačně vyplývá, kdo je vítězem a kdo poraženým. Existuje tudíž zcela jasná a

zřetelná hierarchie výsledků. Naproti tomu u proporcí výsledků není úplně jasné, kdo vyhrál a rozdíl mezi zisky se v důsledku tvorby koalic smazávají, relativizují, zrovnoprávňují (např. US-DEU je v prostém porovnání jednou z nejslabších stran a přesto se podílí na vládě v této zemi, což je vyhrazeno pouze vítězům). Důraz na jasné odlišení dobrého a špatného (resp. lepšího a horšího), jasné vymezení a hierarchie hodnot patří ke znakům současného konzervatismu.

Z výsledků většinových voleb jednoznačně vyplývá, kdo je vítězem a kdo poraženým.

b.) Proporcí volba žádá po voliči, aby volil podle svého přání, neovlivněného žádnými širšími okolnostmi, kontextem. Volič proto rozhoduje na základě svých individuálních preferencí, na základě individuálního rozhodnutí. Naopak většinová volba požaduje od občana širší rozhled, neboť právě systém většinové volby řadu malých stran vůbec nepustí k moci a hlasy pro tyto strany proto propadají. Je tedy nutné zvážit, které straně dát hlas, aby byl hlasem užitečným a využitelným nejlepším možným (a reálným) směrem. V tomto smyslu volební systém většinový donucuje občana přemýšlet o širším a dlouhodobějším důsledku své volby a tímto jej i nepřímou vychovává. „Vyjádřit své mínění znamená hlasovat pro to, co je žádoucí. Projevit svou vůli znamená hlasovat pro to, co je možné. První chování je dětské, jenom druhé je dospělé. Mezi prvním a druhým je propast, která odděluje princip potěšení od principu reality,“ pravil významný francouzský politolog Maurice Duverger.

Většinový volební systém je tedy nápomocen vzniku občanské společnosti a

neindividualistickému rozhodování. Konzervatismus vždy stál na straně těch, kteří posuzují věci umírněně (politika jako umění možného), v celém časovém i geografickém kontextu a bojoval proti utilitaristům, razícími metodu maximálního aktuálního užítka.

c.) Většinový volební systém používá velmi jednoduché a pochopitelné technické metody počítání hlasů. Platí jednoduché: kdo má víc, ten vyhrál. Není třeba žádných složitých (a zneužitelných, účelových) matematických přepočtů a koeficientů. Naopak proporcí volební systém využívá řadu metod (volebních kvót a dělitelů), které konečné výsledky ve značně konstruktivistickém duchu pokrývají a zrovnoprávňují (v krajním případě např. metoda vyrovnávací distribuce mandátů). A proti umělé vytvářené rovnosti konzervatismus nesmířitelně bojuje.

d.) Ke všem těmto charakteristikám samozřejmě musíme připojit adekvátnost zvoleného modelu voleb. Politologické učebnice považují za jednu ze základních podmínek volby poměrného systému sociální, etnickou či jazykovou rozrůzněnost, pluralitu. Česká republika je naproti tomu zemí národnostně, jazykově i etnicí homogenní, proto je aplikace poměrného systému zbytečným roubováním modelů na odlišný kontext. Cílem je samozřejmě technicky zrovnoprávnit co nejvíce subjektů a znesnadnit uspořádání účinné vlády.

Z uvedených argumentů je tedy zřejmé, že volba většinového volebního systému nemá jen čistě matematické pohyby, ale její charakter se ve značné míře blíží obecným konzervativním idejím a je proto vhodné za její, alespoň částečné, zavedení bojovat.

PARTNEŘI CEVRO

Hanns-Seidel-Stiftung eV
Zastoupení v ČR

INZERCE

• Komplexní řešení pohledávek •
• Dražby • Spisová služba •
Olomoucká 29, 746 01 OPAVA • E-mail: pohl.consult@volny.cz

LADISLAV MRKLAS

ředitel CEVRO

CEVRO ŠKOLÍ KRAJSKÉ KANDIDÁTY ODS

Pátek až neděle 17.–19. září se v CEVRO nesla ve znamení seminářů pro kandidáty ODS do krajských zastupitelstev. Vše začalo v pátek v Hradci Králové (kandidáti z Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje), pokračovalo tentýž večer v Ostravě a v sobotu pak v Luhačovicích. Poslední štace čekala na

lektory i kandidáty v Olomouci. Všechny semináře měly dvě části. V první části se kandidáti připravovali na zvládnutí nelehké úlohy, kterou sehraji ve volební kampani. Pod vedením zkušených psychologů a specialistů na komunikaci a veřejnou prezentaci Jiřího Frgala a Mileny Blahákové absolvovali teoretickou i praktickou

přípravu na veřejná vystoupení. V rámci přípravy kandidáti také diskutovali o řadě otázek, které mohou v kampani dostat a o tom, jak na ně nejlépe odpovědět.

Druhá část přípravy byla soustředěna na tři aspekty krajské politiky. Právnický Petr Kolář a Hynek Brom ve svých přednáškách připomněli, jaké je ústavní postavení krajů, pravomoci jednotlivých krajských orgánů, role zastupitelů a nezapomněli ani na zahraniční zkušenosti s regionální politikou, které by mohly naší krajské reprezentaci poskytnout mnohé náměty např. k zákonodárným iniciativám. Ekonomka Jaroslav Kypetová se ve svých přednáškách soustředila na problematiku krajských financí a rozpočtů. Na konkrétních příkladech ilustrovala nepřilíš šťastné řešení tohoto problému. Nezapomněla ani na novelu zákona o rozpočtovém určení daní, která v tuto chvíli leží v Poslanecké sněmovně.

Poslední část semináře byla vždy věnována otázce evropských fondů. Zkušení lektori z Institutu pro strukturální politiku Oto Potluka a Jiří Pstružina se zabývali řadou problémů spojených s jejich čerpáním, které dokumentovali na příkladech z jednotlivých krajů.

Všechny tři přednášky byly vždy doprovázeny živou diskusí, do níž se zapojili mnozí přítomní kandidáti, včetně obou zúčastněných lídrů – Libora Lukáše (Zlínský kraj) a Ivana Kosatíka (Olomoucký kraj).

V Luhačovicích navíc na seminář navázalo setkání členů zlínského regionálního volebního štábu a kandidátů, na kterém byly představeny a diskutovány různé prvky nadcházející volební kampaně, včetně propagačních tiskovin.

Čtyř víkendových seminářů se celkem zúčastnilo na osm desítek kandidátů, mezi nimiž nechyběli současní zastupitelé a radní, stejně jako lidé, kteří kandidují poprvé. Ti všichni také obdrželi dvě nové publikace CEVRO – Průvodce krajského pravicového kandidáta a knížku Jiřího Frgala a Hany Svobodové Mozaika komunikace.

Série seminářů bude pokračovat v pátek a sobotu 1.–2. října v Praze (Středočeský kraj), Brně a Plzni.

Luhačovice

Ostrava

Olomouc

PETRA VIKTOROVÁ

tajemnice CEVRO

CEVRO NA EUROPEAN IDEAS NETWORK V BERLÍNĚ

V Berlíně se 9.–11. září konala pod záštitou Nadace Konrada Adenauera mezinárodní konference „European Ideas Network – Summer University and European Ideas Fair“. Konference zástupců středoprávicové politiky z celé Evropy se na pozvání pořadatelů zúčastnilo také CEVRO.

Nosnými tématy prvního dne konference byla obrana a bezpečnost, finanční služby, demografické změny a imigrace, vytváření pracovních míst v Evropě a ekologické problémy. Konferenci zahájil předseda frakce Evropské lidové strany–Evropských demokratů v Evropském parlamentu Hans-Gert Poettering. Mezi dalšími řečníky vynikali zvláště předsedkyně CDU Angela Merkelová a úspěšný španělský expremiér José María Aznar.

Tématy druhého dne byl zejména privátní sektor ve veřejných službách, globalizace, demokracie v Evropské unii, terorismus a mezinárodní bezpečnost a trvale udržitelné hospodářství. Hvězdou pátečního programu byl francouzský expremiér Edouard Balladur.

V sobotu konference pokračovala diskusí o celosvětovém trhu, resp. konkurenceschopnosti a kontrole, které se mj. zúčastnili bývalý francouzský ministr financí Alain Madelin a šéfredaktor Wall Street Journal Europe Fred Kempe. V následujícím bloku hovořil profesor politické ekonomie Francis Fukuyama z Johns Hopkins University, proslavený esejí „Konec dějin“, o zrychlování životního stylu a změnách hodnot. Biotechnologiím, „výrobě“ schopnějšího a výkonnějšího člověka se v nadsázce věnoval autor sci-fi literatury Bruce Sterling. O společnosti poznamenané stresem a stále rychlejším životním tempem pak hovořil profesor Peter Sloterdijk – jeden z nejvýznamnějších současných filozofů a kulturních kritiků z Univerzity v Karlsruhe.

Program European Ideas Network uzavřelo setkání středoprávicově orientovaných think-tanků, které moderoval generální tajemník pořádající Nadace Konrada Adenauera Wilhelm Staudacher společně s britským konzervativním europoslancem Jamesem Ellesem. Na úvod setkání se postupně představili zástupci

European Ideas Network – Summer University, José María Aznar, premiér Španělska

Účastníci EIN v prostorách Deutsche Bank, Berlín

všech zúčastněných institucí, kteří seznámili ostatní účastníky s činností jejich organizací. Účastníky tohoto setkání byli zástupci think tanků z Itálie, České republiky, Rakouska, Velké Británie, Španělska, Francie, Maďarska, Nizozemska, Německa a Litvy. CEVRO zastupovala autorka tohoto textu.

Poté proběhla společná diskuse o tématech, které zpracovaly jednotlivé pracovní skupiny s těmito názvy: 1. Společné hodnoty a občanská společnost, 2. Demografické změny a imigrace, 3. Vzdělávání

a lidský potenciál, 4. Ekonomické reformy a konkurenceschopnost, 5. Transatlantické vztahy. Následovalo projednávání závěrečného společného komuniké, které bylo velmi bouřlivé. Spor se vedl zejména o pasáže navrhované zástupci francouzské nadace, týkající se podpory návrhu evropské ústavy. Protože s tímto návrhem nesouhlasila velká část účastníků, bylo vydání společného prohlášení nakonec odloženo na příští jednání, které proběhne v roce 2005.

ZNÁTE KRAJE?

CEVRO V TOMTO ČÍSLE VŮBEC POPRVÉ PŘINÁŠÍ VĚDOMOSTNÍ TEST. TENTOKRÁT JSME PRO VÁS PŘICHYSTALI SADU OTÁZEK, KTERÉ MOHOU PROVĚŘIT VAŠE ZNALOSTI V OBLASTI KRAJSKÉ SAMOSPRÁVY. PRO PRAVIDELNÉ ČTENÁŘE PUBLIKACÍ CEVRO URČITĚ NEBUDE PROBLÉM NAJÍT SPRÁVNÉ ODPOVĚDI. TY SI NAVÍC MŮŽETE ZKONTROLOVAT OKAMŽITĚ, PROTOŽE JSOU UVEDENY NA KONCI NAŠEHO TESTU.

1. Kolik zastupitelů zasedá v zastupitelstvech největších krajů?
 - a) 45
 - b) 55
 - c) 65
 2. V čele kraje stojí jako jeho nejvyšší představitel...
 - a) primátor
 - b) hejtman
 - c) krajský hejtman
 3. Který kraj označuje na poznávacích značkách automobilů písmeno E?
 - a) Pardubický
 - b) Plzeňský
 - c) Královéhradecký
 4. V čele kolika vyšších samosprávně územních celků stojí politici ODS?
 - a) 8
 - b) 9
 - c) 10
 5. Hlavním městem kraje Vysočina je...
 - a) Žďár nad Sázavou
 - b) Pelhřimov
 - c) Jihlava
 6. Komunistická strana Čech a Moravy vyhrála v roce 2000 krajské volby v jediném kraji. Který kraj to byl?
 - a) Moravskoslezský
 - b) Českobudějovický
 - c) Ústecký
 9. Pro vstup strany do krajského zastupitelstva musí strana získat určité procento hlasů. Kolik tato omezovací klauzule činí?
 - a) 3 procenta
 - b) 4 procenta
 - c) 5 procent
 7. Který z následujících krajů v České republice neexistuje?
 - a) Českobudějovický
 - b) Karlovarský
 - c) Jihočeský
 8. Kolik krajů na území dnešní České republiky existovalo před rokem 1990?
 - a) 8
 - b) 7
 - c) 16
 10. Kdo volí nejvyššího představitele kraje?
 - a) krajská rada
 - b) krajské zastupitelstvo
 - c) občané kraje
 11. Do jednoho z orgánů Evropské unie jsou vysíláni také zástupci krajů. Jak se tento orgán jmenuje?
 - a) Evropský parlament
 - b) Výbor regionů
 - c) Výbor krajů
 12. Jak se jmenuje hejtman Královéhradeckého kraje?
 - a) Pavel Bradík
 - b) Michal Rabas
 - c) Petr Pavlík
 13. Nově vytvořené kraje si po roce 2000 schválily své krajské symboly. Který z níže uvedených symbolů kraje podle zákona nemají?
 - a) znak
 - b) hymna
 - c) vlajka
 14. ODS v krajských volbách v roce 2000 velmi výrazně uspěla. Výsledky voleb však ovlivnily i následující koaliční rozhovory. V kolika krajských radách zástupci ODS po volbách zasedli?
 - a) 13
 - b) 14
 - c) 12
 15. Kolik hejtmanů jsou členové ČSSD?
 - a) žádný
 - b) 1
 - c) 2
 16. Změnily se od roku 2000 hranice mezi jednotlivými kraji, jak je stanoví příslušné zákony?
 - a) ne
 - b) ano
 - c) zákony změnu neumožňují
 17. Tři kraje obývá více než milion obyvatel. Který z nich má však vůbec nejpočetnější obyvatelstvo?
 - a) Středočeský
 - b) Brněnský
 - c) Moravskoslezský
 18. Jak dlouho trvá funkční období krajských zastupitelů?
 - a) 3 roky
 - b) 4 roky
 - c) 5 roků
- Správné odpovědi:**
1. c (Kraje s více než 900 tisíci obyvatel mají 65 zastupitelů.); 2. b; 3. a; 4. b (8 hejtmanů a pražský primátor); 5. c; 6. c; 7. a (V roce 2000 vznikl Českobudějovický kraj, který se ale nyní po změně názvu jmenuje Jihočeský.); 8. a; 9. c; 10. b; 11. b; 12. a; 13. b; 14. a (ve všech); 15. a; 16. b (například několik obcí přešlo z kraje Vysočina do Jihomoravského kraje); 17. c; 18. b

KŘÍŽOVKA

Autorem výroku, který můžete vyluštit tentokrát, je český liberální novinář a politik Karel Havlíček Borovský (1821–1856).

Kdo se cizího jmění dotýká ... tajenka!				ANGLICKY "MUŽI"	NÁZEV ZNAČKY DUSÍKU	PŘÁVA	CÍP KVĚTNÍHO KALICHU	✦	OBRAZ NAHÉ POSTAVY	NÁRODNÍ DIVADLO (ZKR.)	MILOSTNÉ TOUŽITI	ZNAČKA ZUBNÍ PASTY	LIŠČÍ DOUPE			
POMŮCKY: ALIN, AMAT, EKK	PLANETA	DOMÁCKÝ ELENA	JIDELNÍ MÍSTEK 2. DÍL TAJENKY						UZAVŘENÝ POLICEJNÍ VŮZ							
PODPOROVATEL UMĚNÍ									1. DÍL TAJENKY ÚSDEK							
ŠVÉDSKÝ HISTORIK					NEVYŘÍZENÝ SPIS TEXTILNÍ ROSTLINA					DOCELA (OBEČNĚ) NÁSEP						
CIZOPASNÁ HOUBA				ČÍSELNÁ LOTERIE SILNÁ KÁVA					ČESKÝ HEREC RUSKÝ SOUHLAS							
FOTOGRAFIE								OZNÁMIT ÚŘADUM				PRYSKŘIČNÁ LÁTKA, ŠELAK	ZNAČKA BENZIN, PUMP			
✦	TRESTNÝ ČIN	LOVY ODPOČINEK (VOJENSKÝ SLANG.)						BIBLICKÁ ŽENA, SAMSONOVA MILENKA								
DISKONT									✦	PARMA ZLATÁ	NÁZEV RETNICE 4. DÍL TAJENKY					
KOBRA (ZOOL.)												PŘEDEK POVOZU (ZDROBN.)				
ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA				LATINSKY "VZÁČNÁ"								MADRIDSKÝ FOTBAL. KLUB				
PĚNA NA TAVENINĚ												SLOVENSKY "JESTLI"			NÁSLAPNÁ NÁLOŽ	STATEK BEZ LENNÍHO ZÁVAZKU
✦	CITOSL. ÚDIVU	TUMÁŠ POVRCH VOZOVKY (DRUH)										VE SVĚM BYTĚ ZKRATKA KUSU				
ARABSKÝ KNIŽE					ANEB	INICIÁLY SKLAD. DVOŘÁKA	HORSKÝ SIBIRSKÝ KOZO-ROŽEC	MUŽSKÉ JMÉNO NEZNÁMÝ AUTOR								
ZNAČKA HEKTARU			ČTVERECNÝ NEROST LITERÁRNÍ DÍLO							PRAŽSKÁ TANEČNÍ SKUPINA ZKRATKA STRANY						
RUSKÝ REŽISÉR, DRAMÁTIK A HEREC				RÁJ DÍLČÍ ROZPOČET					MOŽNÁ PODNIK V SUŠICI							
✦	KNIŽNÍ SPOJKA VYSOKÉ KÁRTY					ČÁSTI KOSTRY KOUT						ZNAČKA KANCEL-LÁŘSKÝCH POTŘEB	KRESBA NA PAVÍM PĚRU			
VYDAVATEL							SEVERSKÝ STÁT ŘEKA RUSKA									
3. DÍL TAJENKY					CHYBA							ZÁŠKUB V OBLIČEJI				
INDONĚSKÁ JEDNOTKA HMOT.					LATINSKY "ČLOVĚK"					SOUHLAS						

Tajenka z minulého čísla: Nemyslete si, že jste nenahraditelní, hřbitovy světa jsou plné nepostradatelných lidí.

BRETT HOGAN

místopředseda IYDU

PRAVICE U PROTINOŽCŮ

V LETOŠNÍM ŘÍJNU BUDE AUSTRALSKÁ PRAVICE USILOVAT O VELMI VÝJIMEČNÝ ÚSPĚCH. VLÁDA AUSTRALSKÉHO PREMIÉRA JOHNA HOWARDA SE POKUSÍ VE VOLBÁCH POČTVRTÉ ZA SEBOU ZÍSKAT DŮVĚRU VOLIČŮ NA NEJMENŠÍM Z PĚTI KONTINENTŮ.

Austrálii totiž již devátý rok vládne koalice dvou pravicových stran – Liberální strany Austrálie a Národní strany. Obě strany spojuje pravicová politická ideologie a tvoří spolu již dlouhá desetiletí pevný koaliční blok, který společně vstupuje do voleb.

V Austrálii, podobně jako například ve Velké Británii, funguje parlamentní systém vlády. Ten dává úřadujícímu premiérovi možnost určit v rámci funkčního období přesné datum voleb. John Howard letos zvažoval několik termínů po skončení parlamentního zasedání v červnu. Nakonec dal před srpnovým termínem přednost datu 9. října.

V dosluhujícím parlamentu zasedá 150 poslanců. Vládní strany nyní drží 83 křesel. Opozici pravicové vládě tvoří levicová Labouristická strana, kterou nyní v dolní komoře australského parlamentu reprezentuje 63 poslanců. Čtyři zbylá místa obsadili kandidáti menších stran a nezávislí poslanci.

Labouristé tedy potřebují získat navíc jen třináct dalších mandátů, aby disponovali v parlamentu většinou. V řeči procent potřebují k převzetí moci získat jen o dvě procenta více než v předcházejících volbách. Z pohledu vlády stačí ke střídání u moci ztratit jen osm křesel nebo 1,5 procenta hlasů.

TĚSNÉ SOUPEŘENÍ

Austrálie prožívá šest týdnů napjaté volební kampaně, kterou dokresluje očekávaná těsná většina pro jeden z táborů a stále se přelévající výsledky výzkumů volebních preferencí. Poslední výzkum volebních preferencí, který provedla nejdůvěryhodnější z výzkumných institucí, přinesl těsný výsledek. Pro vládní blok by nyní hlasovalo 48 procent voličů, pro labouristickou opozici 52 procent voličů.

Australský premiér John Howard

Tento výsledek však zároveň ukázal, že vládní strany stahují labouristický náskok.

Zajímavostí letošních voleb je určitě i fakt, že pokud by labouristé ve volbách nakonec zvítězili, došlo by poprvé v historii Australského svazu, která se datuje od roku 1901, k situaci, kdy by labouristé byli ve federální vládě i ve všech vládách australských svazových států. Dlouholetá vláda pravice na federální úrovni totiž přinesla labouristům sérii vítězství ve svazových státech.

Vládní strany ve volební kampani obhajují své rozhodnutí účastnit se války v Iráku. Australští vojáci totiž tvoří v Iráku jeden z největších národních kontingentů po Američanech, Britech a Polácích. Spojenectví Liberální a Národní strany v kampani zároveň sází na zdůrazňování vysokého ekonomického růstu, který doprovází roky jeho vlády. Pravice také zdůrazňuje, že se jí podařilo uchovat zemi v bezpečí před hrozbami okolního nestabilního světa. Volební heslo vládních stran proto zní: „Chránit, zabezpečit a rozvíjet budoucnost Austrálie“.

Labouristická opozice naopak slibuje, že australské bojové jednotky stáhne už do letošních vánoč. Labouristé vůbec výrazně propagují to, že právě oni odmítali australskou účast na válce v Iráku. Levice se v kampani soustřeďuje na otázky zdra-

votnictví, vzdělávání a dalších sociálních otázek. Labouristickou kampaň zastřešuje nyní slogan „Příležitost pro všechny“.

Pozici dvou vládních stran posilují výsledky jejich dosavadní politiky. Pravicová vláda Australanům přinesla zejména velmi výrazný ekonomický růst. Ten byl ze strany vlády doprovázen celou řadou snižování osobních i podnikatelských daní. Nezaměstnanost v Austrálii poklesla na nejnižší míru za posledních třicet let. Výsledkem Howardovy vlády je bezesporu i velmi nízká míra úrokových sazeb. Všechna zmíněná opatření přispěla ke snížení státního dluhu.

Vláda Liberální a Národní strany nezanedbala ani sociální oblast, když v posledních letech vydala rekordní sumy v oblasti zdravotnictví, školství a důchodové oblasti. To je jistě možné ukázat jako výrazný příklad, že pravicová hospodářská politika, která uvede do pořádku státní finance, může občanům přinášet zlepšení v sociální oblasti.

John Howard v roli premiéra přispěl k větší obranyschopnosti země a Austrálie pod jeho vedením praktikovala mnohem výraznější zahraniční politiku než tomu bylo v minulosti. John Howard osobně předsedá Mezinárodní demokratické unii (IDU), kterou je možné zjednodušeně popsat jako celosvětovou konzervativní „internacionálu“. Členem IDU je i česká ODS. U osoby Johna Howarda zmiňme i to, že je přesvědčeným zastáncem zachování monarchie v Austrálii a i jeho postoj přispěl k tomu, že referendum o zavedení republiky v Austrálii před několika lety neuspělo.

ČTVRTÁ OBHAJOBA

Výsledek australských voleb bude mít z řady výše uvedených důvodů větší, než pouze národní význam. Funkční období parlamentu a vlády je v Austrálii jedno z nejkratších na světě – pouze tříleté. Pokud by tedy John Howard opět zvítězil, prodloužil by devítiletou pravicovou vládu o další tři roky. To by mu určitě zajistilo výrazný zápis do australské politické historie a čestné místo mezi světovými pravicovými politiky. ■

PETR SOKOL

politolog

ČERVENEC–SRPEN

GROSS JEDNAL S ODS

Úřadující předseda ČSSD Stanislav Gross rozběhl 7. července jednání o nové vládě s lidry parlamentních stran. Setkání se šéfem ODS Mirkem Topolánkem ale nepřineslo nic nového. Občanství demokraté potvrdili, že si stojí za tím, co prohlašovali už před jednáním. Chtějí předčasné volby. Odmítli nabídky kontrolních funkcí výměnou za podporu vlády. Gross nabízel například funkci prezidenta NKÚ. Gross se snažil opozici obměkčit mimo jiné funkcemi ve sněmovně, například funkcí předsedy rozpočtového výboru.

M. OUZKÝ VE VEDENÍ EP

Evropský poslanec ODS Miroslav Ouzký byl 20. července zvolen do funkce místopředsedy Evropského parlamentu na základě návrhu české delegace a následné nominace frakce EPP-ED z předcházejícího týdne.

Poté, co ODS úspěšně dojednala podmínky svého vstupu do frakce EPP-ED a získala i funkci vedoucího celé čtrnáctičlenné české národní delegace v této frakci, je volba poslance Ouzkého dalším potvrzením skutečností, že ODS je dnes na evropské scéně respektovaným politickým partnerem a dokáže se na evropské scéně prosadit.

VÝKONNÁ RADA PROTI GROSSOVĚ VLÁDĚ

Výkonná rada schválila 9. srpna dosaavadní postup vedení ODS při jednání o řešení vládní krize. Konstatovala, že Grossova vláda nevznikla v přímé návaznosti na výsledky parlamentních voleb, ale jako produkt politického handlování, který nemá v historii České republiky obdoby. Vláda proto nereprezentuje aktuální postoje české veřejnosti. Konstatovala také, že koaliční dohoda staronové vlády nepřináší žádnou změnu a z tohoto hlediska se tedy jedná o vládu, která plynule navazuje na Špidlovu vládu rekordních dluhů a rekordní nezaměstnanosti. Výkonná rada doporučila poslaneckému

klubu ODS nevysslovit Grossově vládě důvěru při hlasování v PSP ČR.

ODS je naopak podle usnesení rady připravena podpořit takové kroky staronové vlády, které povedou ke snížení ekonomického zadlužování země, ke zvýšení konkurenceschopnosti, ke snížení nezaměstnanosti, zrychlení hospodářského růstu a posílení transatlantické vazby. Za takové kroky považuje ODS zejména snížení a zjednodušení daní, zahájení skutečné důchodové reformy a reformy zdravotnictví.

MODRÁ ŠANCE PRO VENKOV

Ve čtvrtek 26. srpna 2004 na výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích představil stínový ministr zemědělství ODS Jiří Papež programový dokument ODS – Modrá šance pro venkov: „Venkov – šance pro všechny“.

Dokument obsahuje program pro zemědělství a venkov, který byl schválen stínovou vládou ODS a je předkládán k veřejné diskusi. Podtitul programu, který vystihuje změnu, již je potřeba udělat, zní: „Od zemědělské politiky k podpoře venkova“.

ODS, i když stála u začátku změn v zemědělství, nikdy neměla možnost tento sektor přímo ovlivnit a nést za něj odpovědnost. Tímto programem dává podle Papeže ODS jasný signál, že o řízení resortu bude v budoucnu usilovat.

Základem programu jsou tři hlavní oblasti: Venkov a podnikání, Venkov a životní prostředí a konečně Venkov a člověk.

Prioritami jsou zjednodušení legislativy a snadný začátek podnikání, úsilí přesvědčit zemědělce a vlastníky půdy, že péče o životní prostředí je výhodná a výdělečná a zajištění provázanosti s ostatními sektory.

Mělo by vzniknout Ministerstvo venkova a zemědělství jako strategická instituce. Měl by být zřízen nezávislý Národní pozemkový úřad a Národní úřad pro bezpečnost potravin. Tyto úřady by byly vytvořeny sloučením dnešních úřadů, které se touto problematikou zabývají. ODS bude v rámci EU podporovat trendy k li-

beralizaci obchodu a tvořit koalice s podobně smýšlejícími státy EU.

TOPOLÁNEK V USA

Předseda Občanské demokratické strany Mirek Topolánek v neděli 29. srpna odjel na dlouhodobě plánovanou čtyřdenní cestu do USA. Topolánek se v USA zúčastnil předvolební konference Republikánské strany, na kterou byl pozván předsedou Národního výboru americké Republikánské strany Edem Gillespiem. Svoji přítomností na této vrcholné události volební kampaně prezidenta George Bushe, která se konala v New Yorku, chtěl předseda ODS demonstrovat současnému americkému prezidentovi podporu ODS v listopadových prezidentských volbách. Topolánek se v USA dále setkal s bývalou ministryní zahraničních věcí USA Madeleine Albrightovou či se zástupcem ministra pro zahraniční věci Marcem Grossmanem. S druhým jmenovaným hovořil o nezastupitelné úloze NATO a dalším posílení transatlantické vazby, která je tolik opomíjena v programovém prohlášení Grossova kabinetu. Na Cato institutu ve Washingtonu přednesl Topolánek svou představu o daňových reformách, jež hodlá ODS po případném úspěchu ve volbách podporovat. Jedním z dalších důležitých bodů programu bylo i setkání s kongresmany zabývajícími se porušováním lidských práv na Kubě. O této otázce jednal i se členy kubánského exilu.

ZAHRADIL SPOLUNAVRHUJE SACHAROVU CENU

Předseda klubu ODS v Evropském parlamentu a vedoucí české národní delegace ve frakci EPP-ED Jan Zahradil připojil 8. září svůj podpis k návrhu britských europoslanců, aby Sacharovou cenou Evropského parlamentu byl vyznamenán Ibrahim Hussain Zaki.

Kromě tohoto návrhu projednávala frakce další návrhy na kandidáty z Ruska, Běloruska a Kubě. O definitivní podpoře některému z návrhů rozhodne EPP-ED příští týden.

- > 50 nových posluchačů
- > inovovaný studijní program a rozšířený okruh lektorů
- > nové studijní materiály
- > prostupnost s připravovaným akreditovaným bakalářským studiem

publikace

- > Průvodce evropského pravicového kandidáta
- > Průvodce krajského pravicového kandidáta
- > Česká liberální a konzervativní tradice
- > sborníky z konferencí
- > ediční řada „Víme o sobě“

časopis CEVRO

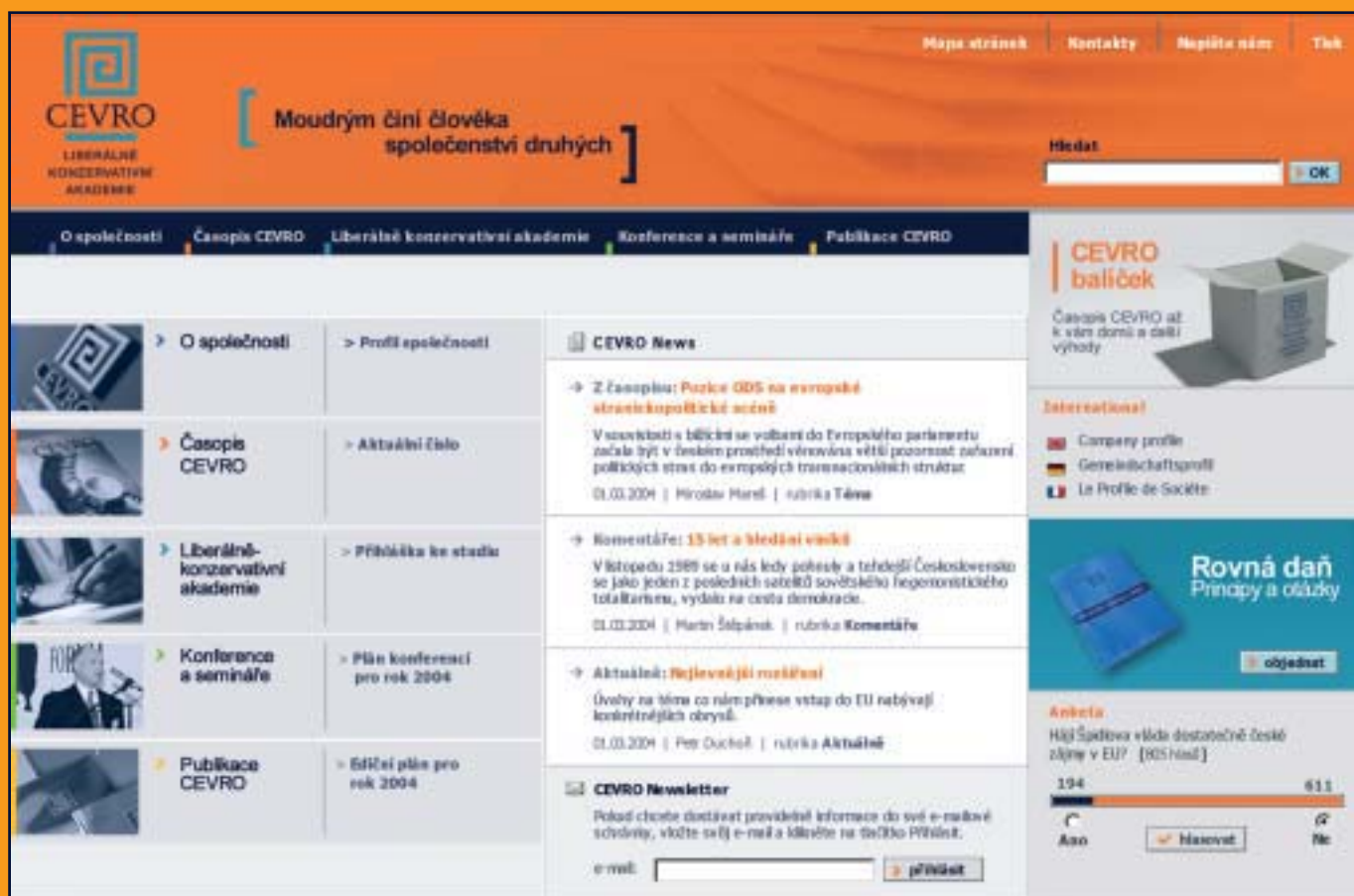
- > každý měsíc nové číslo
- > osvědčené i nové rubriky a seriály
- > rozšířený okruh autorů
- > kvalitnější a adresnější distribuce
- > kvízy, ankety, soutěže...

konference a semináře

- > 13.–15. února Evropská akademie 2004
- > 19. března Forum Populini 2004 – Evropská agenda
- > listopad 15 let poté
- > listopad seminář Hamburk 2004
- > Diskusní fórum Modrý pták, Praha – každý 3. čtvrtek v měsíci
- > Diskusní fórum Modrý dům, Ostrava – každá 2. středa v měsíci
- > semináře pro krajské a senátní pravicové kandidáty
- > semináře a diskusní večery v regionech – témata dle Vaší objednávky

Další informace, včetně aktuálních komentářů, přihlášek a objednávkových formulářů, najdete na webové stránce:

WWW.CEVRO.CZ

The screenshot shows the CEVRO website homepage. At the top left is the CEVRO logo and the tagline "Moudrým činí člověka společenství druhých". A search bar is located on the top right. Below the header is a navigation menu with categories: O společnosti, Časopis CEVRO, Liberálně konzervativní akademie, Konference a semináře, and Publikace CEVRO. The main content area is divided into several sections:

- CEVRO News:** Contains three news items with titles like "Z časopisu: Pozice ODS na evropské stranickopolitické scéně", "Komentáře: 15 let a hledání vstupu", and "Aktuálně: Největší rozdíly".
- CEVRO Newsletter:** A sign-up form for the newsletter.
- CEVRO balíček:** A promotional offer for the magazine.
- Interaktivní:** Links to "Company profile", "Gemeinschaftsprofil", and "Le Profil de Société".
- Rovná daň:** A section about tax equality with a "objednat" button.
- Anketa:** A poll titled "Má špičková vláda dostatečně české zájmy v EU?".

 At the bottom right, there is a progress bar showing 194 votes out of 611, and a "hlasovat" button.